

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Vávry a soudkyň JUDr. Stanislavy Illové a Mgr. Evy Mildeové ve věci

žalobce: **J. S.**, podnikatel, IČO XXXX
sídlem XXXX, XXXX
zastoupený advokátkou Mgr. Lucií Panáčkovou
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **RG 2.0 distribution, s.r.o.**, IČO 48052892
sídlem Stará Vajnorská 37, 831 04, Bratislava, Slovenská republika
zastoupený obecným zmocněncem JUDr. Tomášem Dujčíkem
Tatranská 7901/37, 841 06 Bratislava – Záhorská Bystrica, Slovenská
republika,

o zaplacení částky 3 900 EUR s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 30. dubna 2019, č. j. 41 C 90/2018-47,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozhodnutím soud prvního stupně zamítl návrh žalovaného na zastavení řízení z důvodu nedostatku mezinárodní příslušnosti Městského soudu v Brně (I. výrok). Rozhodl, že návrh žalovaného na vyslovení místní nepřislušnosti Městského soudu v Brně se zamítá (II. výrok).
2. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že podle tvrzení v žalobě vykonával žalobce na základě ústní smlouvy o spolupráci pro žalovaného na území České republiky činnost obchodního zástupce. Jeho úkolem bylo nabízet autokosmetiku a zajišťovat školení odběratelů, za což mu náležela úplata ve výši 1 300 EUR měsíčně. Pravomoc a příslušnost Městského soudu v Brně žalobce dovedl z článku 7 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, podle kterého osoba, která má bydliště v některém členském státu, může být žalována v jiném členském státu, pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn. Námitky žalovaného o nedostatku mezinárodní příslušnosti soudů České republiky a nedostatku místní příslušnosti Městského soudu v Brně, neshledal soud důvodnými. Dospěl k závěru, že předmětem vlastního závazkového vztahu bylo poskytování služeb žalobcem na území České republiky, za což mu měl žalovaný hradit pravidelnou měsíční sjednanou úplatu. Uvedené vymezení práv a povinností účastníků řízení smluvní vztah jasně definuje. Část obsahu smluvního vztahu se bezesporu odehrávala i v sídle žalobce, které je v obvodu působnosti Městského soudu v Brně. Jelikož šlo o obchodní činnost, která je obecně prováděna za úplatu, tak i platby za ni měly být z logiky věci připisovány žalobci v místě jeho sídla v České republice. Proto je ve věci dána mezinárodní i místní příslušnost Městského soudu v Brně.
3. Proti tomuto usnesení podal žalovaný odvolání. Namítal, že soud prvního stupně porušil zásadu kontradiktornosti řízení, když žalovanému nedoručil podání žalobce ze dne 25. 3. 2019, ve kterém se vyjadřoval k návrhu žalovaného na zastavení řízení. Tímto byla žalovanému odepřena možnost

se s tímto vyjádřením seznámit a účinně se vůči němu bránit. Vytykal soudu, že pouze převzal tvrzení žalobce, aniž by je konfrontoval s názorem žalovaného. Zcela pak ignoroval argument žalovaného, že předmětem žaloby je závazek žalovaného zaplatit žalobci za poskytnuté služby peněžité plnění, jenž by byl splněn konáním (bezhotovostním převodem) učiněným v místě sídla žalovaného na území Slovenské republiky. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

4. Žalobce ve vyjádření k odvolání setrval na svém závěru o mezinárodní příslušnosti Městského soudu v Brně s odkazem na čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis. K námitce žalovaného, že mu nebylo doručeno vyjádření žalobce k návrhu na zastavení řízení, uvedl, že toto bylo prostým konstatováním platné právní úpravy, a i v případě, že nebylo žalovanému zasláno, nemělo toto pochybení vliv na právní hodnocení otázky mezinárodní příslušnosti.
5. Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o. s. ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o. s. ř.), bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), v souladu s ustanovením § 212a odst. 1 o. s. ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v rozsahu napadeném odvoláním i nad rámec odvolacích námitek bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že **odvolání žalovaného není důvodné.**
6. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že žalobou, doručenou Městskému soudu v Brně dne 12. 11. 2018, se žalobce domáhá po žalovaném zaplacení částky 3 900 EUR s příslušenstvím. V žalobě uvedl, že na základě ústní smlouvy o spolupráci uzavřené v září roku 2015 vykonával žalobce pro žalovaného na území České republiky obchodní činnost jako „wholesale manager“. Úkolem žalobce bylo zejména nabízet autokosmetiku novým i stávajícím zákazníkům, velkoobchodním partnerům a zajišťovat školení těchto odběratelů v tom, jak zmíněnou autokosmetiku používat. Za tuto činnost byla mezi účastníky dohodnuta odměna v částce 1 300 EUR měsíčně a částka 150 EUR měsíčně jako příspěvek na bydlení a pokrytí cestovních výloh. Žalobce pro žalovaného vykonával dohodnutou činnost v měsíci září, říjnu, listopadu a prosinci 2015, za každý měsíc fakturoval dohodnutou částku, a to dne 1. 10. 2015 fakturou č. 2015006 na částku 1 450 EUR splatnou dne 15. 10. 2015, dne 1. 11. 2015 fakturou č. 2015007 na částku 1 490 EUR splatnou dne 15. 11. 2015, dne 1. 12. 2015 fakturou č. 2015008 na částku 1 450 EUR splatnou dne 15. 12. 2015 a dne 31. 12. 2015 fakturou č. 2015009 na částku 1 300 EUR splatnou dne 14. 1. 2016. Žalovaný uhradil pouze fakturu č. 2015006, ostatní faktury zaplacené nebyly. Žalobce požaduje za úhradu odměny jen za měsíce říjen, listopad a prosinec 2015 ve výši 1 300 EUR (částky 150 EUR za tyto měsíce nepožaduje). Pravomoc a místní příslušnost Městského soudu v Brně žalobce odůvodnil odkazem na čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, podle něhož osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována, pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn. S ohledem na skutečnost, že závazek měl být v projednávaném případě plněn na území České republiky, primárně v sídle žalobce (XXXX, XXXX), je v projednávané věci dána pravomoc a místní příslušnost Městského soudu v Brně.
7. Usnesením ze dne 9. 1. 2019, č. j. 41 C 90/2018-25, vyzval soud prvního stupně žalovaného, aby se ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho doručení vyjádřil k připojené žalobě. Usnesení bylo spolu se žalobou žalovanému doručeno dne 17. 1. 2019. Podáním ze dne 15. 2. 2019 vznesl žalovaný námitku nedostatku pravomoci (mezinárodní příslušnosti) a místní příslušnosti Městského soudu v Brně. Uvedl, že souhlasí s tím, že na projednávanou věc se aplikuje článek 7 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, avšak předmětem žaloby je údajná povinnost žalovaného zaplatit žalobci částku 3 900 EUR s příslušenstvím (nikoliv smluvní závazek žalobce), a proto je dána mezinárodní příslušnost soudů Slovenské republiky. Pokud by totiž účastníci řízení mezi sebou vykonávali nějaká peněžítá plnění, tyto vždy probíhaly formou bezhotovostního styku

a údajný závazek žalovaného by tak byl plněn ze sídla žalovaného na zemi Slovenské republiky prostřednictvím převodního příkazu na účet poskytovatele platebních služeb (banky) žalobce. Žalovaný navrhl, aby řízení bylo zastaveno pro nedostatek pravomoci soudů České republiky. Pokud by se soud s uvedeným názorem žalovaného neztotožnil, vznesl žalovaný námitku nedostatku místní příslušnosti Městského soudu v Brně, neboť smluvní závazky měl žalobce vykonávat na celém území České republiky, nikoliv v obvodu Městského soudu v Brně; sídlo žalobce je tak bez věcné relevance. Věc by podle žalovaného měla být postoupena soudu, v jehož obvodu žalobce nejvíce vykonával předmětnou činnost, případně soudu, jehož obvod leží v geografickém středu území České republiky, tj. Okresnímu soudu v Havlíčkově Brodě.

8. Žalobce se k námitce nedostatku mezinárodní pravomoci a místní příslušnosti Městského soudu v Brně vyjádřil v podání ze dne 25. 3. 2019. Uvedl, že žalovaný se dopustil chybného výkladu článku 7 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012. Poukázal na skutečnost, že z citovaného článku vyplývá, že pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, může být osoba žalována u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn, přičemž dle odst. 2 písm. b) platí, že místem plnění závazku je v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty. V projednávaném případě představovala činnost žalobce zejména poskytování služeb a je tedy nutné aplikovat právě shora zmíněný postup. I za předpokladu, že by soud dospěl k závěru, že předmětem žaloby je peněžité plnění žalovaného, nelze se ztotožnit se závěry žalovaného ohledně nepřislušnosti českých soudů, neboť dle § 1957 odst. 2 o. z. je peněžitý dluh, který je plněn prostřednictvím poskytovatele platebních služeb, splněn okamžikem připsání částky na účet poskytovatele platebních služeb věřitele. K plnění docházelo na účet, který byl založen a veden na území České republiky a v souladu s právními předpisy České republiky, z čehož vyplývá, že závazek žalovaného měl být plněn na území České republiky. Nato soud prvního stupně rozhodl odvoláním napadeným usnesením.
9. Podle ustanovení § 103 o. s. ř., kdykoliv za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může soud rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení).
10. V posuzované věci jde o řízení s tzv. mezinárodním prvkem, neboť žalovaný je zahraniční obchodní společností se sídlem ve Slovenské republice. Městský soud v Brně správně v rámci přezkumu mezinárodní příslušnosti aplikoval (vzhledem k jeho přímé použitelnosti) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen nařízení Brusel I bis), které je podle článku 66 odst. 1 použitelné na řízení zahájená dne 10. 1. 2015 a později. Současně byly splněny i ostatní podmínky, a to podmínka teritoriální působnosti nařízení (Česká republika i Slovenská republika jsou státy Evropské unie od 1. 5. 2004), podmínka časové působnosti nařízení (spor byl zahájen dne 12. 11. 2018), i podmínka věcné působnosti nařízení (smluvní vztah účastníků je věc obchodní).
11. Podle článku 1 odst. 1 nařízení Brusel I bis, toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci (*acta iure imperii*).
12. Podle článku 4 odst. 1 Brusel I bis (obecná příslušnost), nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště v některém členském státě, bez ohledu na svou státní příslušnost, žalovány u soudů tohoto členského státu. Podle bodu 2, na osoby, které nejsou státními příslušníky

členského státu, v němž mají bydliště, se použijí pravidla pro určení příslušnosti, která se použijí pro jeho vlastní státní příslušníky.

13. Podle článku 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis (příslušnost na výběr daná), osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována:
- a/ pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;
- b/ pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:
- v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam zboží podle smlouvy bylo nebo mělo být dodáno,
 - v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty;
- c/ nepoužije-li se písmeno b, použije se písmeno a.
14. Podle článku 26 odst. 1 nařízení Brusel I bis, není-li soud jednoho členského státu příslušný již podle jiných ustanovení tohoto nařízení, stane se příslušným, jestliže se žalovaný řízení před tímto soudem účastní. To neplatí, pokud se žalovaný řízení účastní proto, aby namítal nepřislušnost soudu, nebo je-li jiný soud podle článku 24 výlučně příslušný.
15. V posuzované věci žalovaný svým podáním ze dne 15. 2. 2019 v souladu s čl. 26 odst. 1 věta druhá vznesl námitku nedostatku mezinárodní příslušnosti a rovněž námitku nedostatku místní příslušnosti Městského soudu v Brně. Městský soud v Brně se tak správně zabýval tím, zda je ve věci dána jeho mezinárodní příslušnost (pravomoc). Svoji mezinárodní příslušnost správně posoudil s ohledem na volbu žalobce uplatněnou v žalobě dle pravidel článku 7 odst. 1 nařízení (tzv. příslušnost na výběr daná).
16. Ze znění článku 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis vyplývá, že pravidla příslušnosti na výběr dané neupravují pouze mezinárodní příslušnost (pravomoc) soudů konkrétního státu, nýbrž i příslušnost místní, v důsledku čehož jsou pravidla místní příslušnosti zakotvená v národním právu nepoužitelná (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. 30 Nd 79/2017).
17. V daném případě je předmětem sporu nárok ze smlouvy, jejímž předmětem bylo poskytování služeb (obchodní činnost žalobce jako „wholesale manager“ pro žalovaného). V souladu s čl. 7 odst. 1 písm. b/, druhá odrážka nařízení Brusel I bis, je v případě poskytování služeb místem plnění závazku místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty; v případě, že nelze písmeno b/ použít použije se písmeno a/, tedy místem plnění závazku je místo, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn. Dle shodných tvrzení účastníků byla mezi nimi uzavřena ústní smlouva o poskytování služeb, které byly žalobcem prováděny výhradně na území České republiky. V souladu s článkem 7 odst. 1 písm. a/ nařízení Brusel I bis je mezinárodní i místní příslušnost soudu dána místem, kde byl závazek (výkon obchodní činnosti) splněn, tedy v České republice.
18. Odvolací soud s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR a Soudního dvora Evropské unie zabýval tím, zda lze v případě předmětné smlouvy určit místo, kde převážně docházelo k výkonu obchodní činnosti dle smlouvy, tedy místo s nejužší vazbou k předmětu smlouvy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 2. 2018, sp. zn. 30 Cdo 6002/2016, případně rozsudek SDEU ze dne 11. 3. 2010, C-19/09, Wood Floor Solutions Andreas Domberger GmbH proti Silva Trade SA). Za situace, kdy mezi účastníky je sporné, kde k plnění ze smlouvy fakticky docházelo (žalobce tvrdí, že služby byly vykonávány z adresy jeho sídla; žalovaný tvrdí, že služby žalobce plnil v rámci celé České republiky), je třeba dle odvolacího soudu za místo plnění služeb považovat adresu sídla žalobce – podnikatele (XXXX, XXXX), neboť lze důvodně předpokládat, že právě zde docházelo

z velké části k distribuci služeb a zboží ve vztahu k jednotlivým odběratelům, přičemž tuto adresu sídla žalobce uváděl jako fakturační adresu žalovaného. V tomto směru odvolací soud odkazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2503/2016, kde bylo vysloveno, že „Požadavky na rozsah dokazování stran přezkumu mezinárodní příslušnosti ve smyslu nařízení Brusel I SDEU vyjasnil mimo jiné v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, ve věci C-375/13, H. K. proti Barclays Bank plc, když konstatoval, že rozsah kontrolních povinností vnitrostátních soudů při přezkumu mezinárodní příslušnosti je sice aspektem vnitrostátního práva, které nařízení Brusel I nemá za cíl sjednocovat, použitím vnitrostátních pravidel nicméně nesmí být obrožen užitečný účinek nařízení Brusel I (bod 60 rozsudku). Povinnost provést již v tomto stadiu řízení podrobné dokazování v souvislosti s relevantními skutečnostmi týkajícími se jak příslušnosti, tak věci samé, by se přitom mohla dotknout věci samé. V rámci přezkumu příslušnosti podle nařízení Brusel I tak není namístě provádět podrobné dokazování v souvislosti se spornými skutečnostmi, které jsou relevantní jak pro otázku příslušnosti, tak pro existenci uplatněného nároku (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. 30 Cdo 5535/2015, uveřejněné pod číslem 94/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 26. 9. 2017, sp. zn. IV. ÚS 2207/17). Dále pak Nejvyšší soud uvedl, že soudy měly vzít do úvahy všechny skutečnosti, na kterých žalobkyně postavily své přesvědčení o mezinárodní příslušnosti českých soudů a které uvedly v žalobě, a z nich vyjít, nebyly-li by žalovanou účinně vyvráceny.“

19. K námitkám žalovaného uvedeným v odvolání soud uvádí, že pro posouzení mezinárodní příslušnosti dle čl. 7 odst. 1 citovaného nařízení je rozhodné místo, kde byla služba poskytnuta, nikoliv, co je předmětem žalobního nároku (v daném případě nárok žalobce na zaplacení ceny za poskytnuté služby). Zcela irelevantní je pak tvrzení žalovaného, že místní příslušnost soudu by měla být dána u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě s ohledem na jeho geografické umístění ve středu území České republiky, když zde není žádná vazba na předmět sporu či předmět činnosti žalobce. Pokud žalovaný v odvolání namítal, že mu nebylo doručeno podání žalobce ze dne 25. 3. 2019, v němž se vyjadřoval ke vznesené námitce mezinárodní nepřislušnosti soudu, pak podle obsahu spisu sice nebylo toto vyjádření žalovanému zasláno, avšak to nikterak nemělo vliv na správnost rozhodnutí soudu prvního stupně. Žalovaný opomněl, že otázku mezinárodní příslušnosti (pravomoci) posuzuje soud sám z úřední povinnosti v rámci zkoumání podmínek řízení.
20. S ohledem na uvedené odvolací soud věcně správné usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrdil.
21. O náhradě nákladů odvolacího řízení soud nerozhodoval, neboť řízení nebylo dosud skončeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

Brno 31. ledna 2020

JUDr. Jiří Vávra v. r.
předseda senátu

